

అమ్మ

ಭಿಲ್ವಾರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದು ಕನ್ನಡದ ಕಂಪನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿಸಿದವರು. ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು. ಇಂದು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಂತನತೀಲರಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾತೀಲರಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವವರು.

‘ಕಾವ್ಯಾನಂದ’ರಾದ ಕವಿ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮೇಜಿನ ಮುಂದೆ

ಲಿಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸೌಜನ್ಯತೀಲರು, ನಡೆನುಡಿ ಒಂದೇ ಅವರದು, ಹೃದಯ ತುಂಬಿತು. ‘ಸಜ್ಜನಿಕೆ ಎಂದರೇನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೇನು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರತ್ತ ಕಾಮಾದಿ ತೋರಿಸಿದಿಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರು (‘ಕಾವ್ಯಾನಂದ’).

ಪ್ರೌಢರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಎಚ್. ಎಲ್. ನಾಗೇಂದ್ರಪಂತ, ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯನಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿದವರು ಪುರಾಣಿಕರು. ಹಿಂದಿನ ಹೈದರಾಬಾದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ 1918 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪುರಾಣಿಕರು ಕಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆದು ಉಸ್ತಾನಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎ. ಮತ್ತು ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಮುಂದೆ 1956 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದಿಸಿದಾಗ ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಗೆ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ಬಂದರು. ಮೆಟ್ಟಿಲು ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಿ ಬಿ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಯಾದರು. ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರಾಗಿ ವೃತ್ತರಾಗಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದವು.

ಅಧಿಕಾರ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆನ್ನೆ ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸೇವೆಯ ಹಾದಿ ಮುನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಡು ಬಾರದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಿಕರು ಒಬ್ಬರು. ಅಧಿಕಾರದ ಗರದಿನವರನ್ನು ನುಡಿಸಲು ಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿದವರ ವಚನವಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ ಪುರಾಣಿಕರಿಗೆ ಗರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಡಳಿತ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ

ಜೀವ ಸ್ಪರ್ಶ ಕೊಡುವ ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಪುರಾಣಿಕರು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾಲವನ್ನು ನಾನು ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕಳೆದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರ ಹೆಸರು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಜನ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಸರು ಅದು.

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪುರಾಣಿಕರು. ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೊಮ್ಮಗ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟೆವು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನೂರು ಮೈಲಿ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಕಟ್ಟಿತು. ಜಾಲಕನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಾಹನವನ್ನು ತರಿಸುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ. ಕುಳಿತೆವು, ಕುಳಿತೆವು, ಕಾದೇ ಕಾದೆವು. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪುರಾಣಿಕರು ತಂದಿದ್ದ ಊಟವನ್ನೂ ನೀರನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಜನರೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆವು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಐದು ತಾಸನ್ನು ಕಳೆದೆವು. ನಾವೆಲ್ಲ ಬೆಡಪದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಪುರಾಣಿಕರು ಎಲ್ಲ ಕಿರಿಕಿರಿಯನ್ನೂ ಅಂತಕವನ್ನೂ ಸುಂಗಿಕೊಂಡು ನಗುನಗುತ್ತ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕಳೆದರು. ಈ ಇಡೀ ಪ್ರವಾಸ ನನಗೊಂದು ಸಂತೋಷದ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

1946ರಲ್ಲಿ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವಾಯಿತು. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಿ.ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ ನವರು. ಅವರೂ ಮಾಸ್ತಿಯವರೂ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರು - ‘ಸಜ್ಜನಿಕೆ’ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು. ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರು. ಅಂದು ಅದ ಪರಿಚಯ ಈ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಜೊತೆಗಿನೊಬ್ಬ ಲೇಖಕನಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರೆ ಪುರಾಣಿಕರು ಹಿಂದೆ

ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅವನನ್ನು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ತಾವು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದ ಈ ಹಿರಿಯ ಕವಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು, ಪರ್ಷಿಯನ್, ಮರಾಠಿ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಗೊತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಈಚೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರಣಿಸಿದಾಗ, ಉರ್ದು ಖಯಾಮನ ‘ರುಬೈಯತ್’ನ್ನು ಕುರಿತು ಪುರಾಣಿಕರು ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಮೂಲ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೃತಿಗೂ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಕವಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಅವರು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವ.

ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರೂ ಪ್ರೋಜವರೇಗೊಡರೂ ಆ ಕಚೇರಿಯ ಮುಂದೆ ಧರಣಿ ನಡೆಸಿದರು. ಗೋಕಾಕ ವರದಿಯ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕಲಾವಿದರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಗೊಂಡಾಗ ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಿದವರಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಬ್ಬರು. ಅವರ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನ ಬರಿಯ ಅಭಿಮಾನವಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ನಾಡು, ಜನ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಅಧಾರದಿಂದ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಏನಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ, ಮೂರ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ವಿವರಿಸುವ

ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷ ಕಾವ್ಯಾನಂದರು

ಕವಿ “ಕಾವ್ಯಾನಂದ”ರು ಮನೆಯ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮಗನೊಡನೆ

ಪುರಾಣಿಕರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಉಸ್ತಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಉರ್ದು. ಅಡಳಿತದವರು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡವರು ಪುರಾಣಿಕರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತೀಲ ಅಭಿಮಾನ ಅವರದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕ್

ಚಿತ್ರಗಳು : ● ಎಸ್. ಸಿ. ಶೇಖರ್ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನವೊಂದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹೊಣೆ ನನಗೆ ಬಂತು. ಪುರಾಣಿಕರ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದ ನನಗೆ, ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಲೇಖನ ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಕೆಲವೇ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲಿ ಅವರೊಬ್ಬರು ಎನಿಸಿತು. ಅವ

ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದು ಅರೋಗ್ಯ, ತೀರ ಅತಂಕ ವನ್ನಂಟುಮಾಡುವಂತಿತ್ತು. ಅದರೂ ಪುರಾಣ ಕರು ಲೇಖನ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು, ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತೀರ ನೊಂದುಕೊಂಡು ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದರು. ದೈವ ಕೃಪೆ, ಅವರ ಅರೋಗ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿತ್ತು. ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಲೇ ಪುರಾಣಕರು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ಸಂಕಲನ 'ಕನ್ನಡ ಅಳಿವು-ಉಳಿವಿ'ನ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅದು.

ಪುರಾಣಕರು ಕವಿಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು, ಸಣ್ಣಕಥೆಗಳ ಬರಹಗಾರರು. 'ತ್ರಿಭುವನ ಮಲ್ಲ' ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಜನ ಕಂಡ ಅದರ್ಶ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ದಿವ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಕಾವ್ಯವೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಭಿಲ್ಲಾರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಾಗ ಅದು ನೊಂದಲು ಸಂದದ್ದು ಪುರಾಣಕರ 'ವಚನೋಧ್ಯಾನ'ಕ್ಕೆ.

ಪುರಾಣಕರ ಒಂದು ಸಂಕಲನದ ಹೆಸರೇ 'ನೊಂದಲು ಮಾನವನಾಗು'. ಇದು ಅವರ

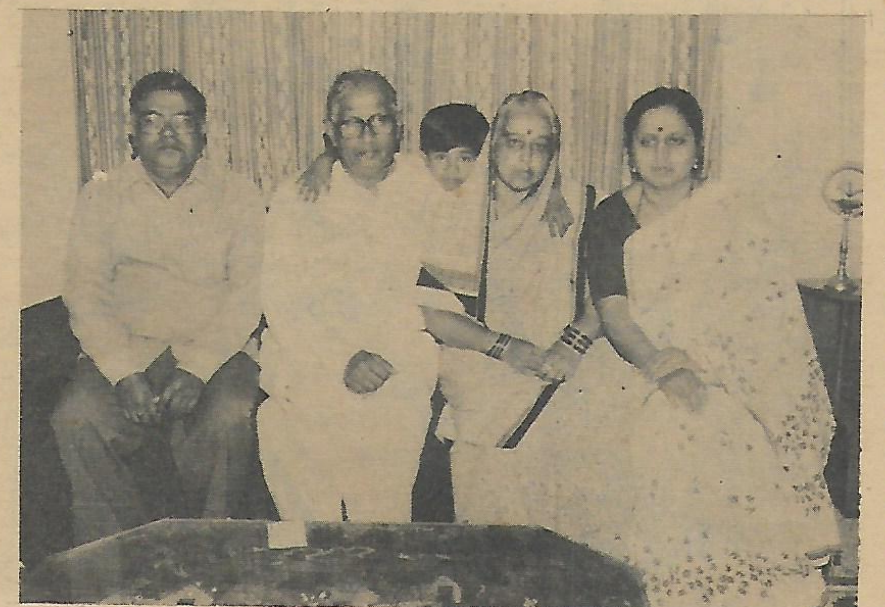
ಬಾಳದವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಮುಳ್ಳಿನ ಮೆಳೆಯ! ವಿಷಜಂತುಗಳ ದುಷ್ಟ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ನೆಲೆಯು. ಅಶಿ ರೋಷ ದ್ವೇಷ ಗರ್ವ ಕಲುಷದ ಕೊಳೆಯ! ಸುಟ್ಟುಳಿಸು ಸದ್ದುಣದ ಸತ್ಯ ಪ್ರೇಮದ ಬೆಳೆಯ! ಅಗಲೈ ತಂದೆ! ನನ್ನ ನಿಂತ ಕಸಿದಕೆ ನಗಿಸು ಬಡವರ ಮೊಗವ! ಇಂಸೆನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲವರ ದುಃಖದ ನೊಗವ! ನನ್ನ ಬನ್ನವ ಬೆಳೆಸಿ ಕರುಣಿಸವರಿಗೆ ನೊಗವ! ದುಃಖ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬಹುದು ನಿನ್ನೀ ಖಗವೆ||" ಕವನ ರೂಪತಾಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅವರು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಬಗೆಯಬಾನಲಿಬಣ್ಣವೇಳದೆ|

ಜಾತಿ ಉಪಜಾತಿ ಉಪ ಉಪಜಾತಿಗಳ ಕೋತಿ ಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿಹೆಯೇನಯ್ಯಾ?" ಈ ಸುಂದರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೀವನಪರವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಳಲು ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಡದ ದುಷ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದೊಯ್ಯು| ಕಡಲಿಗೆ ತಳ್ಳ ಬಲ್ಲ| ಕಿಂದಿಜೋಗಿಯೊಬ್ಬನ ಕಳಸಯ್ಯ ಸ್ವತಂತ್ರಧೀರ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ!" ಜೊತೆಗೆ ಅತಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಜೀವನವೇ ಬೆರಳುಗಳ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ನೋರಿ ಹೋಗುವ ಅಪಾಯದ ಅರಿವು ಈ ಕವಿಗುಂಟು. ನಗೆಯ ಉಗ

ಪಾರಂಗಲು ಕಾರಣ. ನೊಂದಲನೆಯ ಅವರ ಕವಿವಿಮೋಕ್ಷಾರ್ಥ, ಎರಡನೆಯ ಭಾಷೆಯ ಚಿತ್ರಮಯತೆ. ಜೀವನವೇ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ಕಾವ್ಯ ಭವವಾದಾಗ ಚಿಂತನೆ ಬೆಳಕಾಗುತ್ತದೆ, ದೇಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. "ವಚನೋಧ್ಯಾನ" ಕಾಲೀನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ, ಜೀವನವಿರೋಧಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಲುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಸೃಷ್ಟಿ. ಇದು ಪ್ರತಿ ಭವವನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡದೆ ಅಂ ಹಲವು ಅನುಭವಗಳೊಡನೆ ಅದನ್ನಿಟ್ಟು ಲ್ಲವುಗಳ ಸಮಾನ ಗುಣವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಕಟ್ಟುವ ಮನಸ್ಸು. ಇದರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂರ್ತ ಚಿತ್ರಗಳ ಮಾಲೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಅನುಭವವೂ, ವಿಚಾರವೂ ಮು ವಾಗುತ್ತದೆ. "ಮೃಗಜಲದಲ್ಲಿ ಮೀನು ದವರುಂಟೆ? ಚಿತ್ರದ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಮು ಮುತ್ತು ತಂದವರುಂಟೆ?" "ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ಎದ್ದು ಹೋಗುವರೆಲ್ಲ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ ರೇನಯ್ಯಾ?" "ಹೂಡೆತ್ತ ಬಳ್ಳಿಯ ಬಾ ತನ ಮಾಡುವರಾರಯ್ಯ? ಬೆಳಕಿತ್ತ ದೀ ಮಾನಪತ್ರ ಕೊಡುವರಾರಯ್ಯ?"

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸೇವಕರಾಗಿ, ಯಾಗಿ, ಸಜ್ಜನರಾಗಿ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಪುರಾಣ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಹೃದಯಮಂ ಸಮರ್ಪಣವಾಸ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಕ್ತ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೌದು. ಗೋ ವರದಿಯ ಕಾಲದ ಹೋರಾಟಗಾರ ಹೌದು. "ಸ್ವತಂತ್ರಧೀರ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ, ವಿತ್ತ, ಉಸಿತ್ತ, ಅಶನವಿತ್ತ, ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನ ನೇ ಪತು ನಾನು ನೆನೆಯದಿರೆ ಮು ದಿರಯ್ಯಾ! ಕರು ಕೊಂಬಿನಿಂದ ಇರಿ ದ ಕರೆದು ಹಾಲೂಡುವ ಹಸುವಿನ ಒಲಿದು ಸಲಹು, ತಿದ್ದಿ ಉದ್ಧರಿ ಎಂದು ಬೇಡುವ ಈ ಭಕ್ತರೇ ಹೊತ ಕಾಡ ತೋಟದ ಚೆಲುವು, ಕಾಲಿತ ಕಾಂಗಿನ ತೋ ಚೆಲುವು, ಬೆಟ್ಟ ಬನ ಬಾನು ಬಯಲು ಚೆಲುವನ್ನು ಕಂಡು "ಎನಿತು ಚೆಲುವು ನೀನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ!" ಎಂದು ಗಾಗುವ ಸೌಂದರ್ಯಾರಾಧಕರೇ ಯಾರಿ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಾ "ಇದೇ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದರೆ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅಡಕತದ ಕನ್ನ ಕರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇ ದಾದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಸಮಷ್ಟಿಶೀಲ (ಇಥಾ ರೂಪುಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಮೂಲ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅದು ಅಡಕತ ಕನ್ನಡೀಕರಣವಾಗದೆ ಸಾಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಇ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತರೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ನೂರಕ್ಕೆ ಐವತ್ತಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಕಾಲ ಬೇಗ ಬರಬಹುದು ('ಕನ್ನಡದ ಅಳಿವು - ಉಳಿವು').

ಮುಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಡಾ. ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಪುರಾಣಕರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸ ರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಚೈ ತುಂಬುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹ ಸುತ್ತ ಈ ಕವಿ-ಮಡಿ ಸೇವಕರನ್ನು ಅಧ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸೋಣ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಪುರಾಣಕರು ಪತ್ನಿ ಮಗಳು ಮತ್ತು ಅಳಿಯನೊಡನೆ

ಬಿಲ್ಲು ಬಿಲ್ಲು ಹಾಕಿದೆ ಎಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಭಾವ ಬುದ್ಧಿಯು| ಹಸೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಹಾಗಿದೆ||" ಜಗದ ಚೆಲುವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಹಸೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಭಾವ ಬುದ್ಧಿಗಳ ಮಗುವಾದ ಕವನ ಜಗದ ಚೆಲುವನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸಬಹುದು, ಈ

ಮದ ಮೇಲ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವೊಂದನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಬರೆಯುತ್ತ ನಗುವುದನ್ನೇ ಕಳೆದು ಕೊಂಡನಯ್ಯಾ! ಮಾನವತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿ ಮಾತಾಡಿ ಮಾನವತೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದು ಕೊಂಡನಯ್ಯಾ!....

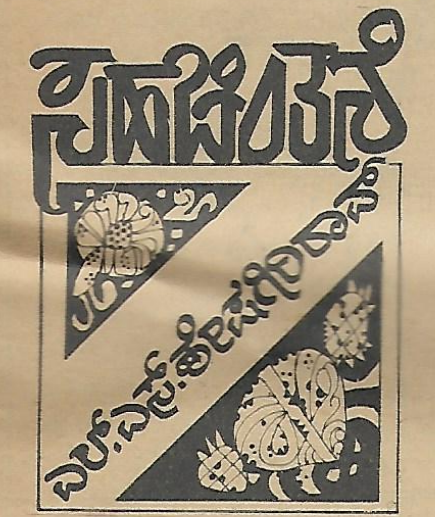
ಕರ್ನಾಟಕ-ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಭಾರತ

"ಭಾರತವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾದರೆ
 ಕರ್ನಾಟಕವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಭಾರತ ನೋಡಾ!
 ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದುದು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿದೆ ತೋರಾ!
 ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲ್ಲ ರನ್ನ, ಮಣ್ಣು ಹೊನ್ನ, ನೀರು ಸುಧೆ!
 ಮಲೆ ಬಯಲುಗಳ ಬೇಟೆ, ಕರಾವಳಿಯ ನೋಟ,
 ಕೊಡಗಿನ ತೋಟಗಳ ಮೇಲಾಟ,
 ಗಿರಿಧಾಮಗಳ ಮಾಟ, ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿನ್ನಾಟ-
 ಒಂದೊಂದೂ ಸೊಗಸಿನ ಸುಗ್ಗಿ, ಸೊಬಗಿನ ಸೂರೆ!
 ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೆ
 ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೇಡಿಕೊಂಡಂತೆ;
 ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ
 ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಂತೆ!"

—ಕಾವ್ಯಾನಂದ

ಚೆಲುವನ್ನು ವಿಕೃತಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಸೌಂದರ್ಯದ ಆರಾಧಕನಾದ, ಮೃದು ಸ್ವಭಾವದ ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯವೆಲ್ಲ ಚೆಲುವಿನ ಬಣ್ಣನೆಯಷ್ಟೆ. ಅಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜಗದ ಚೆಲುವಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಕಾವ್ಯಾನಂದರೇ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ

ಕನ್ನಡದ ವಚನ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾಧ್ಯಮ. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಹೊರಡದೆ ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗೆ ಅನುಭವದಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿದ ಚಿಂತನೆ ರೂಪ ತಾಳಿದಾಗ ತಾನೇ ರೂಪತಾಳಿದ ಮಾಧ್ಯಮ. ಇದನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಒಂದು ಅಪಾಯ ಉಂಟು - ನೀತಿಯ ಉಪದೇಶ ಮುಂದಾಗಿ, ಕಾವ್ಯ ಹಿಂದಾಗುವುದು. ಕಾವ್ಯಾನಂದರ ವಚನ

ಮ ನೋ ಧ ಮ ರ್ದ ಕೇಂದ್ರಶಕ್ತಿಯಾದ ಭಾವನೆ. ಅವರದು ದೈವದಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ. ಅವರನ್ನುತ್ತಾರೆ: "ಬೀಜವನ್ನೊಡೆದು ಮೊಳಕೆಯನ್ನರಸಿದರೆ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಮೊಳಕೆಯನ್ನು ಮುರಿದು ಸಸಿಯನರಸಿದರೆ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಸಸಿಯ ಕತ್ತರಿಸಿ ಮೊಗ್ಗೆಗಳ ಸಿದರೆ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಮೊಗ್ಗು ಕಿತ್ತು ಹೂವ ಹುಡುಕಿದರೆ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಪುಷ್ಪವ ಕೊಯ್ದು ಫಲವ ಬಯಸಿದರೆ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಸ್ವತಂತ್ರಧೀರ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ, ನಿನ್ನ ನುಳಿದು ಜಗಕ್ಕೆ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವನರಸಿದರೆ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ?" ಗಾಢವಾದ ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವ 'ವಚನೋಧ್ಯಾನ'ದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಇದೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ತಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇತರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು 'ನೊಂದಲು ಮಾನವನಾಗು' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು. ಇದಾಗಬೇಕು, ಅದಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲ ದಿಂದ ಹಗಲಿರುಳೂ ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು ಗುದ್ದಾಡಿ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೇನೇ ಅಗುವುದಕ್ಕೂ ನೊಂದಲು ಮಾನವನಾಗು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಾವ್ಯ 'ಬಾದುಃಖನೆ!' ಎಂಬುದೊಂದು ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಕವನ. ದುಃಖ ಬಂದು ತನ್ನ ಕೈಬನ್ನೂ ಮುಂತಹ ಮೃದು ಕಾಂಡವನ್ನೂ ಸುಟ್ಟು